

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Słupsku
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 września 2015 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 27 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 1352/13,

I. uchyla zaskarżone postanowienie

**II. zasądza od pozwanego na rzecz wnioskodawczynie kwotę
120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

M.R. odwołała od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Słupsku z dnia 17 stycznia 2013 r., przyznającej emeryturę od 1 grudnia 2012 roku, to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Ubezpieczona w odwołaniu podniosła, że domaga się przyznania prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r. Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 7 maja 2013 r. wydanym w sprawie V U 512/13 oddalił odwołanie.

Wyrok ten zaskarżył pełnomocnik wnioskodawczynie domagając się m.in. przyznania apelującej prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r., zgodnie z wolą apelującej, a nie - od 1 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1352/13 oddalił apelację wnioskodawczynie.

Pełnomocnik wnioskodawczynie wniósł skargę kasacyjną od tego wyroku Sądu Apelacyjnego. Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika wnioskodawczynie do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia przy uwzględnieniu tego, że wartość tę stanowi różnica pomiędzy wysokością świadczenia, jakie miałyby skarżąca, gdyby jej żądanie zostało uwzględnione, a wypłaconą należnością przyznaną na podstawie zaskarżonej decyzji w stosunku rocznym, pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Pełnomocnik wnioskodawczynie w piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2015 r. wskazał, że w ocenie ubezpieczonej wartością przedmiotu sporu jest wartość przyznanego jej świadczenia.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 27 marca 2015 r. odrzucił skargę kasacyjną. W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, bowiem stosownie do treści art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Pełnomocnik ubezpieczonej w piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2015 r. w żaden sposób - pomimo prawidłowego pouczenia przez Sąd - nie wykazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi, co najmniej 10.000 zł. Wnioskodawczynie wskazała bowiem, że wartością sporu jest wartość przyznanego jej świadczenia, co w żaden sposób nie jest jednoznaczne z ustaleniem, że wynosi ona 10.000 zł, co jest warunkiem niezbędnym do tego, aby przy wstępnej ocenie dopuszczalności skargi kasacyjnej uznać ją ze względów formalnych za uprawnioną. W konsekwencji, skoro wartość przedmiotu zaskarżenia, nie została przez pełnomocnika wnioskodawczynie w żaden sposób wykazana, a analiza akt emerytalnych czyni uprawnionym wniosek, że jest ona niższa od kwoty 10.000 zł przewidzianej w art. 398 § 1 zdaniu pierwszym k.p.c. dla spraw z zakresu prawa

pracy i ubezpieczeń społecznych, to tym samym skargę kasacyjną, jako przedmiotowo niedopuszczalną w rozumieniu tego przepisu należało odrzucić.

Pełnomocnik M.R. zaskarżył zażaleniem do Sądu Najwyższego postanowienie z dnia 27 marca 2015 r., zarzucając naruszenie przepisów postępowania art. 398² § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu, że ubezpieczona nie wykazała, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa niż 10.000 zł w sytuacji, gdy wskazała wartość przedmiotu sporu wynoszącą 18.552 zł. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kosztów postępowania wywołanego zażaleniem według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne, jednak z innych względów niż w wskazane w jego uzasadnieniu.

Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 października 2008 r. w sprawie II UZ 37/09 (OSNP 2011 nr 13-14, poz. 195) wyraził pogląd, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych toczącej się na skutek odwołania od decyzji odmawiającej prawa do emerytury, skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, choćby dotyczyła wyłącznie daty, od której ubezpieczonemu przysługuje prawo do świadczenia (art. 398² § 1 k.p.c).

W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że przy ocenie przedmiotu sporu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. decydujący jest przedmiot postępowania sądowego, określony zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu. Jeżeli spór sądowy, od jego początku

wynikającego z odwołania złożonego do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, dotyczył prawa do emerytury, to tak określony przedmiot sporu nie mógł ulec żadnym zmianom po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Przedmiot zaskarżenia nie jest pojęciem tożsamym z przedmiotem sporu, a zatem zaskarżenie wyroku Sądu pierwszej instancji tylko w części dotyczącej daty, od której emerytura winna być ubezpieczonemu przyznana, pozostaje bez wpływu na konieczność stwierdzenia, iż niniejsza sprawa dotyczy przyznania emerytury, wobec czego skarga kasacyjna jest w niej dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Również w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2010 r. w sprawie II UZ 47/09, LEX nr 583829, zajęto stanowisko, że jeżeli od samego początku sprawa wynikająca z odwołania od decyzji organu rentowego dotyczy prawa do emerytury, to przedmiot sprawy nie zmienia się, gdy sąd pierwszej albo drugiej instancji przyznał emeryturę, a pozwany nie kwestionował samej zasady lecz tylko datę przyznania emerytury.

Sąd Najwyższy, rozpoznając obecne zażalenie, zaaprobował wyżej przedstawione konstatacje i uznał, że w przypadku kwestionowania przez ubezpieczonego daty przyznania prawa do emerytury sprawa dotyczy przyznania prawa do emerytury, co implikuje tezę, że skarga kasacyjna w takiej sprawie przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Taka sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie, gdyż ubezpieczona w odwołaniu podniosła, że domaga się przyznania prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r., a nie od dnia 1 grudnia 2012 r.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ k.p.c. postanowił jak w sentencji.